

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ специалност 4.3. Биологически науки (Зоология на гръбначните животни)

Автор на дисертационния труд:

Магистър Елица Димитрова Попова
докторант (*редовен*, задочен, на самостоятелна подготовка) към катедра „Зоология и антропология“ при Биологически факултет Софийски университет «Св. Климент Охридски», гр. София

Тема на дисертационния труд:

«Поведенческа екология на бозайници, установена с метода на фотокапаните»

Член на научното жури: проф. дбн Петър Василев Генов – биологически науки, зоология и екология, биология и екология на едрите ловни бозайници

(акад. дл. н. ст. име, презиме и фамилия, висше училище/ научна организация; област на висше образование, професионално направление, научна специалност)
определен/а за член на научното жури със заповед № РД 38-210/06.04.2017 год. от Ректора на СУ.

1. Актуалност на проблема.

Навременен и необходим.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния обзор.

Отлично и задълбочено.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Поставени правилно, методиката е съобразена с поставената цел и задачи, което е осигурило успешното завършване на дисертационния труд.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Отлично.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Много задълбочено и много добре познаване на проведените до сега

изследвания.

6. Приноси на дисертационния труд.

За пръв път се използват широкомащабни и всеобхватни нови методи за оценка на биоразнообразието в защитени и незащитени местообитания. Още повече, че дисертантът е направил не само качествена оценка на местообитанията, но и анализ на взаимоотношенията между отделните видове, заеманите екологични ниши и антропогенното въздействие. Оценил е също ритмите на активност на отделните видове средни и едри бозайници, чрез които те избягват конкурентните взаимоотношения.

Научни приноси

В резултат на този анализ дисертантът е установил, че съществуват много малко на брой изследвания върху поведенческата екология на видовете бозайници, срещащи се в България. Това е дало мотив за прилагането на съвременен метод като този на фотокапаните за проучване на тези аспекти. Установено е влиянието на абиотичните фактори (температура, валежи, скорост на вятъра и др.) върху активността на изследваните видове. Изследван е комплексът от видове, които посещават места за подхранване и взаимоотношенията между тях. Направен е анализ на бдителното поведение на сърната в зависимост от присъствието на ловен натиск. Анализирано е изменението в поведението на избрани видове в зависимост от присъствието и активността на хора и кучета.

Научно-приложни приноси

1. За пръв път за страната е изчислена честотата на регистриране на бозайниците чрез фотокапани и е установено за изследването на кои от видовете този метод е най-подходящ.

2. Разработен е нов метод за анализ на денонощната активност на базата на данни от фотокапани, позволяващ анализ на продължителни периоди, през които промяната в дължината на деня е значителна.
3. Приложена е оригинална методика за анализ на разминаването във времеви аспект на екологичната ниша на изследваните видове.
4. За първи път за страната и за избраните видове е направен систематичен анализ на изменението на поведението (в пространствен и времеви аспект) във връзка с интензивността на антропогенното въздействие. Това има отношение към управлението на защитените територии и достъпа на хора до тях.

7. Оценка за степента на личното участие на дисертанта в приносите.

Пълно участие в събирането, обработката и анализа на научния материал които са събрани за периода 2013-2015 г., 1531 независими регистрации на бозайници на територията на планинските райони на страната. Похвална е подготовката на дисертанта по отношение на ползването на статистически методи и програми, което е дало възможност да установи: връзката между разнообразието на видове и местообитания и заплахите свързани с тях.

В края на дисертацията Дисертанта е посочил 10 приноса, които са в резултат на задълбочения анализ на данните и са ценен ориентир за подобен тип изследвания.

8. Критични бележки и въпроси.

Нямам.

9. Публикувани статии и цитирания.

1. Научни публикации по темата на дисертационния труд – 2 бр., като едната в списание с IF.
2. Публикувани абстракти от постери и доклади - 14 броя, част от тях представени на международни конференции – във Великобритания, Унгария и Македония.

3. Дисертанта е участвал в разработването на 8 проекта свързани с опазването на природната среда.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Софийският университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на магистър Елица Димитрова Попова образователна и научна степен „**доктор**“ по научната специалност 4.3. Биологически науки (Зоология на гръбначните животни).

Дата: 04.05.2017г.
гр. София

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: Проф. дбн П. Генов
(.....)